

“Ik investeer niet graag in korte termijn oplossingen”

DUURZAAM INVESTEREN? ZET IN OP 'WAT WERKT'!

DOOR NANCY POIESZ

Gemeentelijke bezuinigingsrondes, decentralisatie van overheidstaken: het zijn maatschappelijke ontwikkelingen die grote gevolgen hebben voor sportverenigingen. Het wordt steeds belangrijker om sport- en beweegaanbod aan te bieden dat aansluit bij de maatschappelijke doelstellingen van de gemeente. De vraag naar 'aanbod dat werkt' zal daarbij zeker toenemen.

Duurzaamheid en de sportvereniging. Veel mensen zullen allereerst denken aan energiebesparing, afvalscheiding of maatschappelijke betrokkenheid. Maar ook op andere terreinen valt duurzaam te investeren. Denk bijvoorbeeld aan het betrekken van nieuwe specifieke doelgroepen bij de sportvereniging. Hoe kun je je aanbod uitbreiden richting autisten, ouderen of bijvoorbeeld kinderen met overgewicht? En hoe kun je daar het meeste rendement uit

halen, bijvoorbeeld in de vorm van een gehonoreerde subsidieaanvraag of een daadwerkelijk goedlopende aanpak met tevreden leden? Dan is het goed en vooral ook nuttig om te kijken wat elders al heeft gewerkt. Om te profiteren van reeds bestaande succesvolle en inspirerende voorbeelden om mensen aan het sporten en bewegen te krijgen en te houden.

Op www.effectiefactief.nl presenteert het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB) een groot aantal erkende sport- en beweeginterventies. De website biedt een 'online gereedschapskist' met verschillende sport- en beweegaanpakken die een erkenningstraject hebben doorlopen. Deze interventies zijn bouwstenen die bijdragen aan verschillende initiatieven op lokaal niveau, bijvoorbeeld bij sportverenigingen. Op de site zijn de erkende interventies duidelijk herkenbaar en selecteerbaar. Een groot deel van deze erkende interventies biedt hun sport- en beweegaanbod aan binnen de Sportimpuls. En dat is niet voor niets. Ook in de Sportimpuls, onderdeel van

het VWS-programma Sport en Bewegen in de Buurt, ligt de nadruk op de inzet van bestaande succesvolle sport- en beweeginterventies.

Kaf en koren

Maar hoe beoordeel je of een aanpak succesvol is? “Dat is een gecompliceerd traject” zegt Rob Bisseling, senior adviseur bij NISB. “We hebben het over gedragsverandering. Geen exacte wetenschap waarbij oorzaak en gevolg direct aan elkaar gekoppeld kunnen worden. Maar vanuit verschillende hoeken, bijvoorbeeld vanuit de overheid, komt een steeds grotere roep om de effecten van sport- en beweeginterventies inzichtelijk te maken. Zowel lokaal als landelijk zie je de tendens dat er alleen nog maar wordt geïnvesteerd in ontwikkelingen waarvan de werkzaamheid is aangetoond. We willen niet allemaal het wiel opnieuw uitvinden. Door meer inzicht te krijgen in de basis, onderbouwing en effectiviteit van interventies scheiden we het kaf van het koren: welke aanpakken werken nu echt in de praktijk?” Wat heeft de lokale sportbestuurder daar in de praktijk aan? “Het is een goede start en biedt houvast. Als je weet dat een aanpak elders al gewerkt heeft, dan geeft dat vertrouwen. En je kunt er bijvoorbeeld de plaatselijke wethouder of een potentiële geldverstrekker beter onderbouwd over informeren”, zegt Bisseling. “Maar natuurlijk kan je in het algemeen niet alles één op één gaan kopiëren en plakken en dan maar hopen dat dezelfde effecten behaald worden. De situatie kan per locatie en per vereniging verschillen. Een succesvolle aanpak in Delfzijl hoeft niet automatisch ook aan te slaan in Vlissingen. Maar het biedt wel een goede basis, een onderbouwd vertrekpunt voor iemand die zich wil richten op wat werkt.”

WAT IS EEN INTERVENTIE?

Interventies: wat verstaan we er eigenlijk onder? Het zijn planmatige en doelgerichte aanpakken gericht op gedragsverandering. Binnen Effectief Actief gaat het daarbij specifiek om interventies die duurzaam sport- en beweeggedrag bevorderen of door middel van sport en bewegen een ander doel willen bereiken.

Groningen: een voorbeeld

In de gemeente Groningen is gekozen voor erkend aanbod: de schoolsportvereniging. In dit initiatief, dat vanuit Rotterdam inmiddels in meerdere gemeentes wordt ingezet, werken basisscholen en sportverenigingen samen om kinderen te laten sporten. Sportwethouder Dig Isha: "Een schoolsportvereniging leek ons een gouden kans, het zet de sportvereniging letterlijk en figuurlijk binnen de school. Veel laagdrempeliger kun je de kennismaking met een sportvereniging niet maken. Rotterdam had al de nodige ervaring opgedaan met de schoolsportvereniging, dus daar wilden we graag gebruik van maken. Want waarom zouden we het wiel opnieuw uitvinden?"

"Uiteraard hebben we de erkende interventie als basis genomen en aangepast aan de situatie in de wijk. De schoolsportvereniging sluit daardoor prima aan en bij onze lokale sportieve leefstijl-aanpak, genaamd Bslim", aldus Isha. Het bleek een groot succes. Het eerste seizoen had de schoolsportvereniging al 80 leden en dankzij de intensieve aanpak zijn nu veel ouders actief betrokken bij de voetbalvereniging. We streven ernaar dat ieder kind voldoende kan bewegen en zijn sportieve talenten kan ontdekken."

"Ik investeer niet graag in korte termijn oplossingen"

Syb Bosma van voetbalvereniging LAC Frisia 1883 uit Leeuwarden koos voor 7x7 45+ voetbal, een interventie van de KNVB. "Ik was me er niet van bewust dat 45+ voetbal erkend was hoor, maar het is een goed doordachte voetbalvorm van de KNVB om het ledenbestand uit te breiden en om bijvoorbeeld de link met de zorgsector bij ons in de gemeente aan te halen." Het beweegaanbod van 7x7 45+ voetbal is afgestemd op de doelgroep. Teams spelen in zeventallen, op een half speelveld, tegen spelers van dezelfde leeftijd. Ook is de buitenspelregel afgeschaft en kan er doorlopend gewisseld worden.

ERKENNINGSSYSTEMATIEK

De erkenningsniveaus die binnen www.effectiefactief.nl worden gebruikt, zijn zowel inhoudelijk als procedureel gebaseerd op een landelijke erkenningsstelsel. Deze procedure brengt de kwaliteit en effectiviteit van interventies in kaart en beoordeelt daarbij ook de uitvoerbaarheid. Het erkenningstraject is een samenwerking tussen het RIVM Centrum Gezond Leven (CGL), het Nederlands Jeugdinstituut (Nji), het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid (NCJ), NISB en MOVISIE. "Dat traject beoordeelt al jarenlang de kwaliteit en effectiviteit van interventies", zegt Robert Gelinck, teammanager Effectief Actief bij NISB. "In andere sectoren, zoals de gezondheidszorg, sociale wetenschappen of welzijn wordt de effectiviteit van interventies al veel langer in kaart gebracht. Een aantal vooroplopende sport- en beweeginterventies zijn in het verleden al door CGL erkend. En inmiddels geldt deze erkenningsmogelijkheid voor alle interventies die sport- en bewegen als doel of als middel hebben."

Samenhang erkenningsniveaus. Bron: CGL

Bosma: "De aanpak past goed bij ons en we werken heel prettig samen met de eigenaar van de interventie: de KNVB. Je merkt dat er een goede basis ligt en dat er wordt geïnvesteerd in doorontwikkeling. En dat is voor ons binnen de vereniging natuurlijk erg belangrijk. Wij willen met een aanpak aan de slag die kwalitatief goed is en waar we ook de komende jaren mee vooruit kunnen. Ik investeer niet graag in korte termijn oplossingen." ●

.....
Nancy Poiesz is communicatieadviseur bij het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen. Zij zet zich met name in binnen de teams Effectief Actief en Jeugd, Sport en Bewegen in het Onderwijs. Wilt u meer weten over het sport- en beweegaanbod van Effectief Actief, kijk dan op www.effectiefactief.nl. Nancy is bereikbaar via: nancy.poiesz@nisb.nl of 0318-49 09 00.
.....

"DOOR MEER INZICHT TE KRIJGEN IN DE BASIS, ONDERBOUWING EN EFFECTIVITEIT VAN INTERVENTIES SCHEIDEN WE HET KAF VAN HET KOREN: WELKE AANPAKKEN WERKEN NU ECHT IN DE PRAKTIJK?"